

Zaak: Stichting Edudelta Onderwijsgroep (de Gaarde Barendrecht) – ouder
Zittingsdatum: 14 november 2007

PLEITNOTA

Edelachtbare,

1. Voor het tweede, achtereenvolgende jaar sta ik voor de rechtbank voor een zaak over het schoolgeld van mijn kind. Vorig jaar heb ik, ondanks dat ik het gelijk aan mijn kant weet, de zaak verloren. De rechter oordeelde dat mijn verweer als 'onvoldoende toegelicht' moest worden verworpen. De rechter is toen dus niet toegekomen aan een inhoudelijk oordeel. Op basis van een motiveringsgebrek mijnerzijds is de toenmalige vordering toegewezen (Zaaknummer 706509 \CV EXPL. 06-7688).
2. U begrijpt, dit zal me niet een tweede keer gebeuren. Daarom heb ik mij laten adviseren door de Vereniging voor Openbaar Onderwijs, specialist op het terrein van schoolkosten en ouderbijdragen en gesprekspartner van de bewindslieden van onderwijs en de Tweede Kamer op dit en andere dossiers.
3. In deze zaak gaat het mij om de principiële kwestie en wel de volgende: Wanneer in het onderwijs wordt gesproken over 'een ouderbijdrage' dan is dat per definitie een vrijwillige bijdrage, tenzij een ouder met de desbetreffende school een overeenkomst tot betaling van een bijdrage is aangegaan. Het gaat mij in dit geding dan ook niet om het bedrag van de vordering, maar om de vordering als zodanig.
4. De vrijwilligheid van de bijdrage wordt geïllustreerd door een brochure van het ministerie van OCW over dit onderwerp met de titel 'De ouderbijdrage: verplicht vrijwillig'. Deze brochure is voor het eerst op 1 juni 2003 uitgekomen en nog steeds actueel; te vinden op www.minocw.nl. De omslag van de brochure heb ik voor u geprint en bijgevoegd als productie 1.
5. Genoemde brochure is bedoeld als een voorlichtingsbrochure voor scholen én voor ouders. Deze brochure is een uitwerking van artikel 27 lid 2 van de Wet op het Voortgezet Onderwijs, de WVO. De Wet op het Primair Onderwijs bevat een gelijklopende bepaling (zie artikel 40). Beide artikelen zijn een uitwerking van het principe dat in Nederland het funderend onderwijs, dat is het primair en voortgezet onderwijs samen, gratis is zolang een leerling leerplichtig is.

6. Artikel 27 lid WVO stelt: 'De toelating wordt niet afhankelijk gesteld van een andere dan een bij of krachtens wet geregelde bijdrage. Overeenkomsten waarbij ouders worden verplicht tot het betalen van een geldelijke bijdrage zijn nietig, behoudens voor zover zij na de toelating van de leerling tot de school zijn aangegaan en in het desbetreffende schriftelijke stuk aan de ouders kenbaar is gemaakt dat het een vrijwillige ouderbijdrage betreft waarvoor de overeenkomst niet behoeft te worden aangegaan, doch waarvoor geldt dat na ondertekening wel een verplichting tot betaling van de overeengekomen bijdrage geldt'. De tekst van artikel 27 heb ik als productie 2 bijgevoegd.
7. Artikel 27 WVO zegt dus: Ouders hoeven een door school gevraagde bijdrage niet te betalen tenzij zij een overeenkomst hebben getekend – een overeenkomst die aan strikte voorwaarden moet voldoen – waardoor wel een juridische verplichting ontstaat. Eiser heeft een dergelijke overeenkomst niet ingebracht. Ik heb nimmer een dergelijke overeenkomst ondertekend. Zo'n overeenkomst bestaat dus simpelweg niet. De vordering ontbeert derhalve rechtens een titel.
8. Eiser stelt in de dagvaarding dat ik in gebreke ben gebleven met voldoening van het verschuldigde; de reden tot de vordering. Echter, op basis van artikel 27 van de WVO en in het bijzonder het ontbreken van een overeenkomst ter zake ben ik eiser geen enkel bedrag verschuldigd. Ik kan dus ook niet in gebreke zijn gebleven.
9. Tevens stelt eiser dat ik de vordering niet heb betwist. Dat klopt. Wanneer ik een onrechtmatige vordering van wie dan ook zou betwisten, erken ik de rechtmatigheid van die vordering. Wanneer u een nota zou ontvangen voor iets dat u de afzender niet bent verschuldigd zult u daarover ook niet in discussie met de afzender gaan, lijkt me. En wel zeker niet als u weet dat een wet het sturen van een dergelijke nota in feite verbiedt. Als ouder mag ik er toch vanuit gaan dat een onderwijsinstelling de onderwijswetgeving kent. Iedereen wordt geacht de wet te kennen. Helaas kent eiser de wet niet.
10. Eiser betitelt de vordering als 'het verschuldigde schoolgeld'. In de onderwijswetgeving komt het woord 'schoolgeld' echter niet voor. Tot het schooljaar 2005/2006 kende de wetgeving wel het begrip 'lesgeld'; het bedrag dat ouders aan de staat waren verschuldigd voor niet meer leerplichtige leerlingen. Het lesgeld is afgeschaft. Ouders betalen, overigens ook vrijwillig, nog wel de schoolboeken. Daar komt in het schooljaar 2008/2009 een eind aan, waarmee het funderend onderwijs inderdaad vanaf dat moment volledig gratis is.
11. Of de vrijwillige ouderbijdrage nu schoolgeld, bijdrage aan het schoolfonds, (tegemoetkoming in) schoolkosten of wat dan ook wordt genoemd, het gaat altijd om de *vrijwillige* ouderbijdrage. In de Onderwijsgids Voortgezet Onderwijs 2007/2008, een uitgave van het ministerie van

OCW voor ouders, staat op pagina 15: 'Scholen mogen ouders vragen mee te betalen aan bepaalde activiteiten of voorzieningen: de zogenaamde ouderbijdrage. Die bijdrage is een vrijwillige bijdrage, d.w.z. dat u als ouder kunt kiezen of u wel of niet betaalt voor een bepaalde activiteit of voorziening'. Ik heb de desbetreffende pagina's als productie 3 bijgevoegd. De Onderwijsgids laat er mijns inziens geen enkel misverstand over bestaan: een bijdrage van ouders aan school is altijd een vrijwillige bijdrage.

12. Edelachtbare,

Met de verwijzing naar de brochure 'De ouderbijdrage: verplicht vrijwillig', de verwijzing naar de WVO, het ontbreken van een overeenkomst conform artikel 27 van de WVO, het niet bestaan van de titel 'schoolgeld' en de verwijzing naar de Onderwijsgids 2007/2008 kan ik niet tot een andere conclusie komen dan dat de vordering van eiser rechtens geen titel kent en derhalve onrechtmatig is. Ik verzoek u dan ook de vordering inclusief de kosten van incasso af te wijzen en eiser te veroordelen in de proceskosten. Dank u wel.

Productie 1: omslag brochure 'De ouderbijdrage: verplicht vrijwillig'

Productie 2: artikel 27 Wet op het Voortgezet Onderwijs

Productie 3: pagina 15-16 Onderwijsgids Voortgezet Onderwijs 2007/2008